

Skane
Kommunikation
Skane
Maj 1929

2570

13/11 1853 i Åklingstorp H:9

1

① I Slågarp var en präst och en klockare som voro särskilt goda vänner. De funderade på att stjäla en "stud". Och de slaktade den och flådde den och delte köttet. Men de ville inte dela huden ty de tyckte det var synd att skär den itu å därför kom de överens om, att de skulle dra i den och försöka dra till sig så mycket som möjligt. Prästen tog tag i hornen och klockaren i svansen. Men svansen var hal och klockaren tappade taget och förlorade således huden. Men det harmade honom, och han väntade på tillfälle att hämnas. Det gick några år och biskopen kom på visitation. Prästen bjöd på middag, och vid middagen höll biskopen ett tal. Han tyckte ~~att~~ det var bra att alla kommo så bra överens i socknen t.o.m. prästen och kläckaren. Men då kunde inte kläckaren tåga utan sa: "Men hur va de när vi delte huden?" Prästen blev förlägen och kallade i ett lämpligt ögonblick ut kläckaren. "Nämn för

Aa 1790

92570
Guds skull inte om det, för då bli vi båda olyckliga." -- "Ja får ja
15 Riksdaler ska jag ordna saken. Det var vad huden var värd. När
biskopen sen frågade: "Nå hur gick det med den där huden?" -- "Jo
ja drömde", sa kläckaren, "att prästen och jag skulle dela en hud.
Prästen höll i hornen och jag i svansen men ja tappa taget och föll
baklänges så prästen fick huden och just då vakna jag", -- "Jaså,"
sa biskopen, "de va en dröm!" Där har varit ett par tre präster sen
dess i Slågarp. (Skytts härad.)

2570

3

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Aij

Då ja lärde te möllare i Fru Ahlstað, va ja en kväll ute å gick på landsvägen. När ja kom forrbi en torragrav, som lå noran om "Åmossen" (nämd hos Ola Christoffersson: "Skytts h:d") stack dærr opp ett bloss å kila i väg en bit, så stack de norr å så iväg igen över alla torragravarna. De va lantmätare, som mätt fel å nu inte fingo ro i sin gräv utan gingo igen.

Man sa, att där blosset syntes, stack lantmätaren ner en påle.

2570

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

4

A:2

Berättad av Rasmus Olsson:

Man task ju med plejel forr, å hos Nils Nils i
Annerslöv brukte man allti hänga opp plejlarna po en krog, men en
kväll hade man glimt å de task hela natten i loen. Man hörde de å
kallade po mannen, å han kom ut å sa: "Dundergubbar i tosker bra!" å
hängde opp plejlarna po krogen. Sen ble de töst.

2570

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

5

A: P

Berättad av Rasmus Olsson:

En göing, som hade varit och sålt stegar, råka ut för såna "lantmätare", men han sa: "Kom hit så jag kan få eld på min pipa" Men "ored hade inte väl kommed å munnen på'n " förrän han fick en "vännare" så han sto på huvudet å kärran.

2570

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

6

Aim

Hans Trulsson ägde en gård i Anderslöf men blev
utfattig och gick sen omkring och "hacka". Kvarnstenarna fingo på
den tiden hackas om ungefär var fjortonde dag. *Vé* kommo en gång att
tala om spöken: Han hade kommit körenes frå Malmö å hade kvingan me
på vagnen. På Ahlstaðbacken hade en ^{röd} "rö" katt sprungit framför vagnen.
"Aita katten" sa moren, men "ored va inte vell å mongen po na forrån
bå mor å ja å vagnen lå i väjagroven. Hade hon nu bara tied stilla,
sa hade den inte had nån magt? Men dom käringarna----"

2570

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

7

B:h

Ja såg en natt Ahlstaðgården i brand. Det var de året
då ja tjänte hos Christoffer Nilsson. Det var en stjärneklar natt och
hag lade ej strax märke till, att ingen rök syntes från eldsvådan. Mann-
nen själv hade ofta sett det, men aldrig gårafolket. Det kallades "våg-
eld". Något liknande inträffade i Grömby.

2570

D. h.

i Aulstad
Ja hade varit möllesven ~~der~~ i sju år. En kväll, när
ja malde vi tiotiden, så ja en skarp "hagelkulning" vid synranden och
hagelen började snart falla. Stark blåst just då. När jag sedan titta
ade ut, sutto tre små lågor på den vingen som pekade uppåt och vardera
2 på de som gingo norr på och när vingarna vredos kvarblev alltid
lågan överst. De två andra försvunno först. (Elmseld.)

Skivarp, Ph.
sept. 1929.

2570

LEEDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9

A: j

En man hade en nisse, som han hade mycket nytta av.

En dag hade han intet att forä kreturen med. "Då får vi hänn å se etter på annat håll," sa nissen. Och mannen och nissen gåvo sig iväg och träffa snart på en höstack. Mannen tog en "bur" och nissen tog en, men den var förståss större. På hemvägen blev mannen trött och behövde vila sig och kastade å "buren". Det gjorde åckså nissen för sällskaps kull och det var tre lass! "Hade jag visst vi skulle vila kunde jag tagit mer." sa nissen. (hörd i Skivarp 1869)

Ahlstad, J. C.

2570

UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

A: t ¹⁰

I Ahlstad var en varulv. Det var en människa . En gång sade någon till honom: "Du e en varulv!" "Gud nåde dej, men nu kan du var de!" och då blev den förre fri.

2570

UNIVERSITETS
BOKMINNESARKIV

11

Ait

V a r u l v e n .

I Grönby var en varulv, det var en dragon Senter,
han var alltid riven i ansiktet. Han söp och slogs då med hundar.

Ait

Då Per skräddare från Öremölla (hette Sjöstrand)

var ute och sydde, tala han om en man, som en kväll sa till kvingan:

"Ja går ut nu, och när någon kommer in så slå honom med en kvast
men stick honom inte!" Om en stund kom han själv igen och hustrun
slog honom då med kvasten. Han var en varulv.

Skåne
Veumenhög
Skåne
sept. 1929

2570

sept. P. H. Vilat
Skåne
Per Anders Olsson
Född 1853 i Ö. Klagstors
1917

I Öremölla hjälpte Lars Prest till på ställena. (Han hette egentligen Olsson.) Han "veina" en natt och börja se efter ett "navrehull" (borrhål), för maran hade varit i lav med han. - Självt har jag varit ute för det. En kväll hade jag vilat mig ~~en gång~~ ett par timmar i kakelugnsbänken, så jag skulle kunna hålla ut och mala hela natten. Rätt vad det var vaknade jag stel och kunde inte säga ett ord. Jag låg orörlig men mannen såg mig, förstod att maran var över mig och grinade. Han nämde snart mitt namn och då for jag upp. Det var ett säkert sätt att bli fri från maran.

2570

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

14

A:t

En dräng var en gång ute för maran, men han kunde likväl fara opp. Han fick syn på havrehullet, som maran hade kommit in genom, och satte kvickt en plugg i: och om morgonen, när han vaknade, fanns där en vacker flicka i kammaren hos honom. Hon såg bra ut, och han gifte sig med henne och fick barn med henne, men efter ett par år blevo de osams. Han förde då in henne i kammaren och frågade henne, om hon visste, var hon var kommen ifrån. I detsamma tog han pluggen ur hålet, och då for hon iväg. Sa' Lars präst.

2570

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

15

D: l

När man plockade potatis hade kvingor samlats från hela byn för att hjälpa till. ~~och~~ Ola Kristoffers kvinga i Fru Ahlsted talade ^{en gång} om en rik kvinga, som hade dött på det viset, att hon hade "förslöjd si po en kydbid." Hon hade varit så rik, att hon hade haft gullringar po "fira" fingrar och hon blev begravd med dem. Men när "listassen" gått hem, kom en tjuv för att stjäla ringarna. Han to kistelocket av och krängde å dom tre ringarna, men när han skulle ta av den fjärde, satt den så hårt på, att han drog opp kvingan, så hon kom att sitta i kistan och när han släppte taget slog liket sig så i ryggen att kydbiden flög opp och kvingan vakna opp. Hon va bara skingdö. Och hon steg opp och gick hem. Där pågick kalaset som bäst. Och tjuven fick medalj, för att han hade väckt opp kärringen från de döda, sa Ola Kristoffers kvinga.

2570

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

16

2:e

När jag var i Snickarelära i Skivarp hos Jöns Jönsson 1869 hörde ja följande historia:

I Haglösa fanns en präst som var alldeles galen att äta ägg. Han åt ~~ägg~~ så frun "ble tje" å det. Hon kunde knappt skaffa så många. Hon klagade sin nöd för en gumma som gick och tvätta. "Han vill ente eda annat än ägg, å ja ger dej loo riksdaler, om du kan hjälpa mej." -- "Ge mej ett tjog ägg," sa kärringen, "så ska ja bota han". -- Prästen körde ^{enda} te socknes. När han kommit en bit på väg, såg han en kärring, som spränt från den ena vägagropen till den andra och satte sig. "Va e de mor jorr i vägagroven så titt?" -- "Ja värper", sa kärringen. Prästen skickade drängen att se efter och överallt, där kärringen suttit, fanns ett ägg. Men prästen åt aldrig ägg sen.

2570

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

17

Dit

En kvinna i Oxie hade en man som söp förfärligt, och de råkade då alltid i gräl. Hon hade en bror, och hon sade åt honom att skrämman mannen att sluta opp med superiet. Han klutade ut sig i horn och svart mask m.m. och klev opp i ett trä på kyrkogården. Mannen, Lars Jönsson, kom raglanes och fick se skepnaden. "Va e du forr en?" -- "Ja e pocker, om du inte lever ett ordentligt liv, ska ja ta di innan länt." -- "Kom da ner, så ska ja ta dej, för då e ja gift med din syster!"

A: h

En ringare, Christen Jönsson i Fru Ahlsted, talade om kyrkegrimen där. När kyrkan var nybyggd, blev det första levande liv, som beträdde den, kyrkogrim, sedan han dött. Den förste, ~~den~~ då träffa på, blev så kyrkegrimen sedan han dött etc. Kyrkegrimen mötte en gång en tös. "Nu e de galed flicka forr nu tar ja di." -- "Det första du mötte var mitt forkle ta de!" *fr flickan.*

Och så blev forklet kyrkegrim och flög och fladdrade runt kyrkan. (Skytts härad).

Anders A. Vikström

Anders Andersson

född 1853 i Klustorp A:8

*Skive
Vemmenhög
Skarv
1929*

Vidare tala hon om att fiskarna ifrån Böste ~~tago~~
alltid ^{tago} duktigt med mat och brännvin med sig, när de gävo sig ut på
fiske. Ute på sjön träffade de sjörån, och hon hade kamrar under
vattnet och där sutto fiskarna och levde till.

2570

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

20

Uj

G a r n f ä r g n i n g .

Garnet "betedes" i vitriol el. vinsten. Sedan färgades *det*
i dekokt på ekeblad el. bark. Gult i hundkex och "kromisura," som
köptes på "abeteket."

A:0

Kersti Frennesson i Skivarp tala om en som hade tjent hos en man i Biddinge, ~~tala om~~ ^{där} att mannen hade haft ^{si} ont i en tumme ~~och~~ man högg tummen av honom. Mannen dog och blev begravd, men fick inte tummen med sig i graven och följdén var, att han gick igen och sökte efter sin tumme. ~~och~~ Det var särskilt vid ett hörnskap, han bruka visa sig. "Slejtingarna" vände sig till prästen och bad om råd. Prästen rådde dom till att fråga, och här gubben så en ~~gám~~ visade sig vid hörnskapet, togbman mod till sig och frågade vad han sökte. "Jo ja littar etter min tumme." Man sökte rätt på tummen och grava ner den i graven och sen gick gubben inte igen.

2570

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

D:re

Aa 1725

Ja tjänte på ett ställe i Fru Ahlsted hos Anders Andersson ett år innan ja blev möllare, ~~och~~ Där var en skomakare, som brukade "seom" möllarens kvinga, utan att möllaren visste det. "Mannen och ja tröskade ihop och skomakaren passade då på tiden och fick stekt fläsk och ägg. Ja viste att skomakaren va där, och därför sa ja till mannen: "Mor kalla po voss". -- "Jore hon de" - Då har hon vell en kopp te voss." - Vi kom in och där luktade gått av stekt fläsk så vi fick oss ett mål, och sen fick ja lillemidda hela vintern för att vi inte skulle komma hem olämpligt. En dag när vi gick och plöjde kom moren ut me bröskivor me ost emellan. Hon K kom först till mig och gick sen till mannen. Men på vägen tappa hon ostbitar och när kvinnan var på väg hem gick mannen bort till mig och plockade upp ostbitar på vägen. "Varför går han så och böjer

si", sa kvingan. "Jo han plockar sten för att slå po jerr!" - "Jäst-
anes", sa kärringen och sprang. Hon trodde ~~att~~ mannen nu äntligen
fått reda på förhållandet med skomakaren. "Va luer hon for?" sa
mannen; "Jo de bränner himma!" Och så sprang mannen efter och när
kvingan såg de sprang hon värre och rätt va de var "styrt" hon och
då hon trodde mannen skulle slå henne sa hon: "De e inte sant de x
sier. Jag ska inte bry mi om skomagaren mer." Men ja fick inte
lillemidda längre. (Skytts härad)

Ståne

Venerabilis

Skrapa

1929

Myndig av B. M. Kifot

2570

Bru. v. a. anderson

född 1853 i Ö/Karlstad

Dit

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

24

Nere i Gylle~~de~~ var ett rikt ställe. Där va tre

Aa 1457

döttrar i huset och de hade nog varit bortgifta för länge sen om de bara hade kunnat tala rent men inte ens kvingan kunde de. Men annars va de duktiga och kvingan sa därför till dem: "Kommer en friare så ei ingenting utan ti stilla ." En dag kom en friare. Ena dottern satt i väven och vävde. Den andra "spulta"(spola) och den tredje spant. Friaren såg si omkring Hon i väven hade "brätt" och rätt va det var brast en tråd. "Utsan", sa hon, "dä bad en då". - "Tyd (knyt) de då", sa hon som spant. "Nu tarrar (snackar) i barra (bara)" sa den tredje." Sa ja inte att i skulle tissa och inte tassa (tiga - tala)," sa'moren. Så inte fick döttrarna nån friare den gången inte.